

Mogelijke interventies jeugdhulp Papendrecht om grip op kosten en kwaliteit te verkrijgen

Aanleiding

De kosten van de jeugdhulp zijn in de afgelopen jaren gestegen voor de gemeente Papendrecht. Deze stijging is te zien in de verzamelde data van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) welke worden gedeeld in de onderzoeken die uitgevoerd zijn door Significant en Bureau HHM. Ten opzichte van 2017 zijn de kosten in 2018 gestegen met 6,33% en is de verwachte stijging in 2019 3,93%. Daarnaast zijn de kosten in de afgelopen jaren hoger dan de rijksbijdrage die de gemeente Papendrecht ontvangt. In 2017 waren de kosten van de jeugdhulp 13% hoger, in 2018 waren ze 10% hoger en de verwachting voor 2019 is dat de kosten 3% hoger dan de rijksbijdrage zullen zijn. Deze cijfers uit de verschillende bestuursrapportages van de SOJ van 2015 tot en met 2019 geeft de noodzaak weer om grip te krijgen op de uitgaven.

Aan adviesbureau 22graden is gevraagd om – in samenwerking met de gemeente Papendrecht – op basis van hun ervaring, de reeds bestaande onderzoeken en beschikbare data:

- een samenvattende en verdiepende data-analyse uiteen te zetten over de huidige situatie en;
- aanbevelingen te doen vanuit 22graden over mogelijk kansrijke maatregelen om meer grip te krijgen op de kosten met behoud van goede en passende die aansluiten bij de lokale uitvoeringspraktijk.

Huidige situatie

In de zoektocht naar juiste en eenduidige onderbouwing van beschikbare data zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Data die is verzameld door de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ
 - Dashboardinformatie (met name facturatie data)
 - Burap's van de SOJ
- Informatiebrief van 4 juli 2019 van de SOJ
- Informatiebrief van 23 september 2019 van de SOJ
- Rapport "Benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp, individuele rapportage gemeente Papendrecht" van Significant (april 2019)
- Rapport "Bevindingen Analyse Jeugdhulp 2017-2018" van Bureau HHM (oktober 2019)
- Ervaringsinformatie betreffende organisatie van jeugdhulp van ongeveer 85 gemeenten in de afgelopen vijf jaar door 22graden

De zojuist genoemde bronnen hebben informatie verschaft over de omvang van de problematiek. De uitdaging van Papendrecht om de kosten van de jeugdhulp te beheersen wordt landelijk gedeeld met meerdere gemeenten. Zo blijkt uit een analyse van Bruno Steiner Advies - in opdracht van Divosa - dat in 2017 landelijk 4,4% meer werd uitgegeven ten opzichte van de gemeentebegrotingen, van deze 724 miljoen kosten boven de begroting was echter 600 miljoen onverklaard.¹ Over 2018 is bekend dat 65% van de gemeenten een forse overschrijding van de begroting kennen.

Voor Papendrecht is er geen eenduidige oorzaak gevonden voor de stijging van de kosten van de jeugdhulp. Er komen wel vier aanwijzingen naar boven die hoogstwaarschijnlijk van invloed zijn geweest op de kosten en overschrijding:

1. Snelle signalering

Als oorzaak van de financiële overschrijding geeft 75% van de gemeenten in Nederland aan dat deze gerelateerd zou kunnen zijn aan een snellere signalering (enquête Binnenlands Bestuur, november 2018²). Een diepgravender onderzoek is hier niet naar gedaan. Een veronderstelling hierbij is dat de stijging in de vraag naar jeugdhulp een tijdelijke “boeggolf” is die veroorzaakt wordt door het gegeven dat het aanbieden van laagdrempelige hulp heeft geleid tot een tijdelijke toename van de vraag. Dit effect was zichtbaar bij een dergelijke decentralisatie in Denemarken (Stedennetwerk G40, oktober 2018).³ Het is echter nog niet te zeggen of de stijging van de vraag naar jeugdhulp gaat afvlakken of zal gaan dalen. Een ander onderzoek in dit licht is gedaan door het Centraal Planbureau (CPB) naar het effect van de inzet van wijkteams op Wmo-zorggebruik. Uit dit onderzoek blijkt dat het inzetten van wijkteams heeft geleid tot een toename van het aantal doorverwijzingen naar de maatwerkvoorziening Wmo-begeleiding met 14% ten opzichte van gemeente die geen wijkteams kennen.⁴ Het is denkbaar dat een vergelijkbaar effect plaats heeft gevonden op het gebied van jeugdhulp, waarbij wel opgemerkt dient te worden dat de vorm en samenstelling van wijkteams verschillend is over het gehele land.

¹ Rapport Sociaal domein kostte in 2017 4,4% meer dan begroot (bruno steiner advies, september 2018)

² <https://nos.nl/artikel/2258047-jeugdzorg-opnieuw-duurder-deel-gemeenten-wil-minder-jongeren-doorverwijzen.html>

³ Position paper Samen verantwoordelijk voor de transformatie van het sociaal domein (Stedennetwerk G40, oktober 2018)

⁴ De wijkteambeandering nader bekeken (CPB, januari 2019)

2. Verwijzers naar jeugdhulp

Het is interessant om te zien wie de jeugdige verwijzen naar individuele jeugdhulp. In het rapport van Bureau HHM worden de verwijzers in vier groepen ingedeeld die op grond van de Jeugdwet mogen verwijzen naar individuele jeugdhulp, te weten:

- Gemeente/jeugdteam (Sterk Papendrecht)
- Medisch verwijzers (o.a. huisartsen en jeugdgezondheidartsen)
- Gecertificeerde Instelling (GI)⁵
- Overig

Inhoudelijk kan het volgende worden opgemerkt vanuit de beschikbare (facturatie)data van de SOJ:

Het aandeel verwijzingen door het Jeugdteam/Sterk Papendrecht is opvallend laag (< 30%) en is de afgelopen jaren gedaald. Daarentegen is het aantal verwijzingen door medisch verwijzers opvallend hoog (54%). Het aandeel verwijzingen door GI's (5%) is redelijk vergelijkbaar met het landelijk beeld, maar is in Papendrecht niettemin gestegen de afgelopen jaren. Mmeer informatie hierover is te lezen in het rapport van Bureau HHM.

Wat betreft voorgaande is het van belang om te benoemen dat het aantal verwijzingen een gedeeltelijk beeld geeft betreffende de kostenontwikkeling. In de regel zijn de kosten van jeugdhulp verwezen door de huisarts relatief laag en de jeugdhulp en gaat het bij de GI vaak over intensieve jeugdhulp met verblijf en ondertoezichtstelling waarvan de kosten relatief hoog zijn. In de bijlagen zijn de verwijzingen en de kosten grafisch weergegeven.

⁵ Gecertificeerde instellingen zijn instellingen die van overheidswege gecertificeerd zijn om kindbeschermingsmaatregelen en maatregelen in het kader van de jeugdreclassering te mogen uitvoeren. Zonder certificaat mogen deze maatregelen niet door een instelling worden uitgevoerd omdat de werkzaamheden diep ingrijpen op de persoonlijke levenssfeer van het kind en zijn gezin.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de verschillende categorieën verwijzers en de ontwikkelingen in de loop van de jaren van 2017 tot en met november 2019.

Tabel 1

Soort Verwijzer	2017	2018	2019
Medisch verwijzer	406	467	448
Jeugdteam	225	169	155
GI verwijzer	106	107	65
Overig	58	150	172
Totaal	795	893	840

3. Veranderingen kosten per cliënt en aantal cliënten

In de gemeente Papendrecht zijn een drietal aanwijsbare veranderingen te zien in de jeugdhulp als we kijken naar de kostenontwikkeling (ten opzichte van 2016 en 2017):

- Forse stijging van de kosten van Specialistische GGZ (> 20%), verwijzingen vinden hierbij voornamelijk plaats door medisch verwijzers.
- Stijging van de kosten van producten voormalige AWBZ⁶, na 2017 is hier weer een dalende trend te zien.
- Stijging kosten Jeugd en Opvoedhulp (J&O)⁷ zowel met verblijf, als zonder verblijf. Bij J&O zonder verblijf is hierbij opmerkelijk dat er een daling van het aantal cliënten te zien is, maar tegelijkertijd wel een stijging van de kosten per cliënt plaatsvindt.

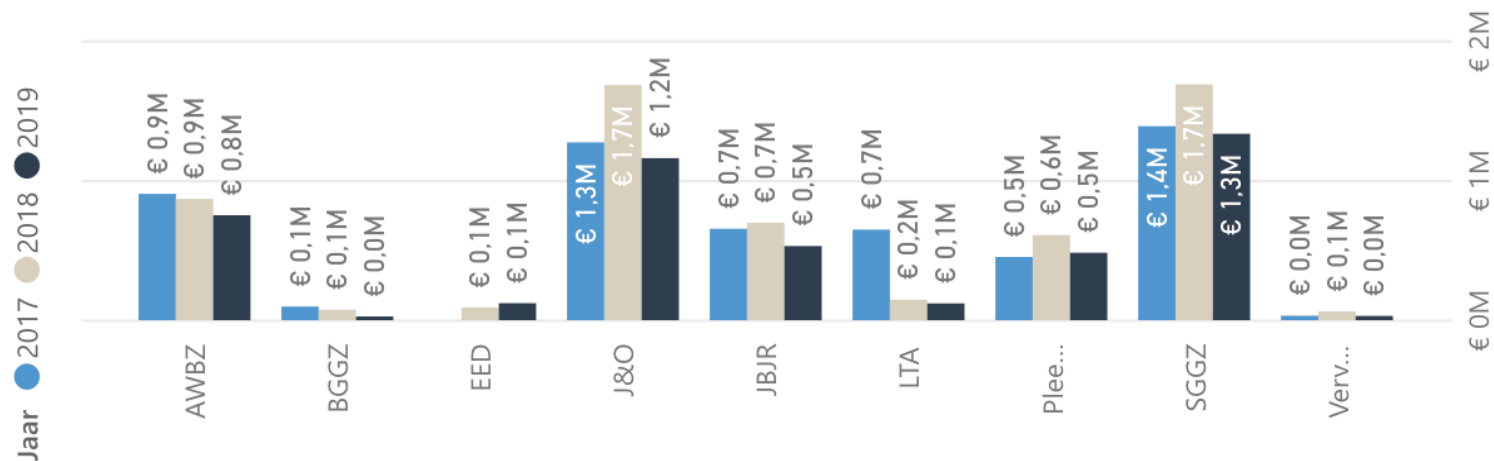
⁶ Voornamelijk producten die zich richten op Begeleiding, Verzorging en Dagbehandeling.

Een volledig overzicht is te vinden op: <https://www.jeugdzhz.nl/dsresource?objectid=c64f7c94-364e-4186-9d33-44de8ad0605b&type=PDF>

⁷ Voornamelijk producten die zich richten op (therapeutische) behandeling en groepsbehandeling

Een volledig overzicht is te vinden op: <https://www.jeugdzhz.nl/dsresource?objectid=c64f7c94-364e-4186-9d33-44de8ad0605b&type=PDF>

In het rapport van Bureau HHM zijn deze veranderende kosten benoemd, onderstaand overzicht bevat de bijgewerkte data tot en met 30 november 2019. De data vanaf het derde kwartaal 2019 is, zoals eerder gezegd, nog onvoldoende betrouwbaar.

Onderliggend is ook gekeken naar de ontwikkelingen bij de aanbieders. Opvallend hierbij is dat bijna 90% van de cliënten in jeugdhulp wordt geboden door de volgende tien aanbieders:

- ASVZ
- Jeugdbescherming West Zuid-Holland
- Kinder- en Jeugdpraktijk Drechtsteden
- PSY Drechtsteden
- 's Heeren Loo, locatie Auriga
- Schakenbosch
- Stichting Enver
- Stichting Horizon
- Stichting Yulius
- William Schrikker

4. Landelijke korting

De decentralisatie is in 2015 gepaard gegaan met een landelijke efficiencykorting van 15%. Opgemerkt dient te worden dat zonder deze korting er nu in Papendrecht geen overschrijding zou zijn, waarbij we zien dat er tegelijkertijd wel meer jeugdigen worden ondersteund. Dit laatste sluit ook aan bij de doelstelling van de decentralisatie om de jeugdhulp dichterbij inwoners te organiseren. Tot slot, dient ook opgemerkt te worden dat onder de politieke verantwoordelijkheid van de provincie het al de praktijk was dat zij extra middelen voor jeugdhulp moesten bijleggen bovenop op de rijksbijdragen die zij hiervoor ontvingen.

Disclaimer

Voorgaande punten zijn mogelijke aanwijzingen. De opstart van de decentralisatie en de kinderziekten rondom het verzamelen van betrouwbare data kan een storende invloed hebben op de betrouwbaarheid van de data en dus de feitelijke ontwikkeling in kosten en aantallen die heeft plaatsgevonden. Hierboven op moet opmerkt dat 2019 als boekjaar nog niet is afgerond ten tijde van deze analyse.

Groslijst in te zetten maatregelen

Momenteel wordt de gemeente Papendrecht geconfronteerd met stijgende kosten die flink drukken op de gemeentebegroting. De oorzaak van de stijging van de kosten is niet eenduidig vast te stellen. Wat wel duidelijk is, is dat de gemeente Papendrecht onvoldoende grip heeft op de gehele toewijzing van jeugdhulp (medische verwijzers en GI's) en op de sturing en beheersing van de uitgaven. Het is een zoektocht om de stijgende kosten te kantelen door deze in eerste instantie te laten afvlakken en daarna te laten dalen. Op basis van samenvattende en verdiepende data-analyse worden gecombineerd met de landelijke ervaringen in deze paragraaf mogelijk in te zetten maatregelen genoemd die voor grip kunnen zorgen in de Papendrechtse praktijk.

Advies: gefaseerde uitvoering van maatregelen, waarbij prioriteiten worden gesteld

Het advies ten aanzien van de onderstaande maatregelen is om gefaseerd over te gaan tot het uitvoeren van een combinatie van maatregelen. De maatregelen dienen voor een daadwerkelijk effect verder te worden geprioriteerd, nader uitgewerkt te worden en systematisch te worden geïmplementeerd. Gekeken dient te worden naar de haalbaarheid en uitvoerbaar als we kijken naar de volgende aspecten: juridisch, politiek-bestuurlijk, maatschappelijk en uitvoeringstechnisch (inclusief benodigde middelen en capaciteit). Ook moet goed gekeken welke maatregelen lokaal kunnen worden geëffectueerd en maatregelen die in regionaal verband moeten worden opgepakt.

Maatregel 1: Tarieven verlagen voor zorgaanbieders

Deze maatregel houdt in dat de tarieven voor de jeugdhulp verlaagd worden met een bepaald (kortings)percentage. Op deze wijze kunnen de totale kosten voor de jeugdhulp worden verlaagd. Een dergelijke maatregel dient goed onderbouwd te worden en kent juridische risico's. Met regelmaat spreekt de rechter zich uit dat er reële tarieven aan zorgaanbieders betaald moeten worden. Ook de minister heeft zich onlangs in de Tweede Kamerbrief uitgesproken dat reële tarieven moeten worden betaald aan aanbieders met het voornemen om dit vast te leggen in een Algemene Maatregel van Bestuur. Vanwege de lopende (regionale) inkoopafspraken tot 1 januari 2022 is het verstandig om op korte termijn al serieus het gesprek aan te gaan met zorgaanbieders over reële tarieven.

Maatregel 2: Verwijderen van perverse financiële prikkels

Deze maatregel behelst het terugdringen van financiële prikkels bij aanbieders om meer omzet te genereren. Binnen het huidige systeem is het voor jeugdhulpaanbieders zo dat meer zorg, begeleiding en behandeling leiden tot meer omzet. Hierbij leidt het sneller door stromen naar lichte zorg of informele zorg tot minder omzet voor de aanbieders. Indien de jeugdhulpaanbieders een financieel of contractueel voordeel behalen met snellere afbouw van individuele jeugdhulp stimuleert dit deze aanbieders tot de inzet van efficiënte en effectieve jeugdhulp. Het aanpakken van deze prikkels vraagt om een andere regionale inkoopstrategie en bekostigingsmethodiek. Dit is op zijn vroegst mogelijk per 1 januari 2022 vanwege de lopende inkoopafspraken.

Maatregel 3: Toegangsdrempel verhogen

De maatregel om de toegangsdrempel te verhogen, door bijvoorbeeld meer verantwoordelijkheid van ouders en opvoedomgeving te eisen zoals gemeenten in Midden Groningen beogen⁸, gaat verder dan het zogenaamde normaliseren en demedicaliseren. Naar verwachting zal de problematiek bij de “voordeur” verzwaren en zal dit uiteindelijk leiden naar verwachting gemiddeld zwaardere hulp nodig zijn. Daarnaast is een dergelijke maatregel op grond van de jeugdhulpplicht van gemeenten niet houdbaar voor de rechter met nodige werkzaamheden die vasthangen aan bezwaar- en beroepsprocedures. In het licht van voorgaande is het passender om te zoeken naar andere, lichtere vormen van jeugdhulp.

⁸ Einde aan de ‘bodemloze put’ Midden Groningen, publicatie binnenlands bestuur, 17 juli 2019

Maatregel 4: Communiceren van kosten van jeugdhulp met jeugdhulpmedewerkers

De maatregel om kostprijzen van de jeugdhulp te communiceren naar jeugdhulpmedewerkers van het Jeugdteam/Sterk Papendrecht en van jeugdhulpaanbieders draagt bij aan budgetbewustzijn en kostenbewust werken. Op termijn is het hierbij ook mogelijk om dit uit te breiden richting wettelijk vertegenwoordigers (ouders en voogden). In soortgelijke gevallen heeft een dergelijke aanpak een duidelijk effect gesorteerd. Een voorbeeld hiervan is de oorsmeercasus, waarbij vragen ontstonden over de enorme prijsverschillen die er waren tussen de uitvoer van eenvoudige zorgverlening door een huisarts en de uitvoer van dezelfde zorgverlening door een specialist.

Maatregel 5: Inzet jeugdhulpmedewerkers bij huisartsen

Deze maatregel is erop gericht om jeugdhulp zo beperkt als mogelijk in te zetten. Het voorkomt mogelijke doorverwijzingen naar zwaardere vormen van jeugdhulp. De maatregel van het plaatsen van een Praktijkondersteuner Huisarts (POH) door de gemeenten bij een huisartsencombinatie is een maatregel die momenteel al in uitvoer is. Het is hierbij verstandig om te gaan kijken naar de juiste positionering die aansluit bij de aanpak met het Jeugdteam/Sterk Papendrecht, zodat een vaste schakel wordt gecreëerd vanuit het Jeugdteam/Sterk Papendrecht naar huisartsen en vice versa.

Maatregel 6: Nauwere aansluiting jeugdhulp met het onderwijs

Nauwere aansluiting van jeugdhulp met het onderwijs (vooral primair onderwijs) is een maatregel die vroegsignalering moet bevorderen, maar ook moet leiden tot een vaste route die belopen wordt richting jeugdhulp. Een vaste schakel moet verder gecreëerd worden vanuit de zogenaamde driehoek schoolmaatschappelijk werk, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg om te zorgen dat ondersteuningsvragen passend worden opgepakt en dergelijke ondersteuningsvragen niet lopen via medisch verwijzers waar de gemeente minder grip op heeft. Het is raadzaam om wat betreft voorgaande aan te sluiten bij het passend onderwijs en het onderwijsachterstandenbeleid en te komen tot goede, heldere samenwerkingsafspraken.

Maatregel 7: Nauwere aansluiting jeugdhulp met jeugdbeschermingsketen

Nauwere aansluiting van jeugdhulp met de jeugdbeschermingsketen is een maatregel om onnodige opschaling te voorkomen en afschaling te bevorderen. Meer samenwerking moet gecreëerd worden tussen het Jeugdteam/Sterk Papendrecht en GI's om dit te bewerkstelligen. Binnen de regio wordt een dergelijke samenwerking al gezocht via het project Veilig opgroeien is teamwerk in de gemeenten Sliedrecht, Gorinchem en Zwijndrecht. Onderzocht moet worden naar een Papendrechtse variant die aansluit op de lokale situatie en die ook leidt tot meer grip op de verwijzingen vanuit de GI's en met name de inzet van jeugdhulp die hierop volgt. Om voorgaande te laten slagen is met name medewerking vanuit GI's noodzakelijk.

Maatregel 8: Instellen zorgregisseur

Deze maatregel behelst het instellen van een zorgregisseur met de taak om te zorgen dat jeugdhulp zo effectief en efficiënt mogelijk wordt ingezet. De zorgregisseur doet dit door strakker regie op te pakken en op te zetten richting aanbieders rondom kwaliteit en efficiëntie van de geboden jeugdhulp. Hierbij horen een aantal vragen, o.a.: wordt de jeugdhulp ingezet die is afgesproken? Leidt de inzet tot vooruitgang? Kan de zorgen worden afgeschaald? De zorgregisseur doet voorgaande in samenwerking met Jeugdteam/ Sterk Papendrecht en de gemeente en dient nauw contact te onderhouden met aanbieders over effectieve en efficiënte zorg. Ook kan de zorgregisseur ingezet worden om intensievere afstemming te onderhouden met de GI's en medisch verwijzers.

De maatregel “zorgregisseur” is een effectief gebleken maatregel vanuit de praktijk van de zorgkantoren (AWBZ/Wlz). Ook is deze regiefunctie inmiddels bij een aantal gemeenten ingezet bij de toegang.⁹ Zeker in de Papendrechtse praktijk waar tien aanbieders 90% van de jeugdhulp leveren (qua aantallen), zal de zorgregisseur als onderdeel van een totaalpakket van maatregelen tot een positief resultaat leiden.

⁹ Onder andere de gemeenten Tilburg, Zaanstad en Amstelveen

Maatregel 9: Aanscherping budgetplafonds per aanbieder of per productsoort

Deze maatregel beoogt een hardere grens aan de uitgaven per aanbieder of per product. Hiermee zouden de kosten/uitgaven van de gemeente onder controle komen. Deze maatregel wordt in een vergelijkbare vorm in de regio Zuid-Holland Zuid al toegepast onder de zgn. Nee-tenzij regeling. Deze regeling staat regionaal echter onder druk en gezocht wordt naar een vervangende maatregel onder de noemer Budgetmaxima per gemeente. Het is niettemin verstandig om de budgetplafonds per aanbieder te behouden. Hierbij kan een dergelijke maatregel lokaal versterkend werken in combinatie met de maatregel "zorgregisseur" om strakker regie op te pakken richting jeugdhulpaanbieders.

Tot slot, dient rond deze maatregel dient opgemerkt te worden dat de kosten die voortkomen uit het gedwongen kader (na uitspraak van een rechter) en deels voortkomende kosten vanuit verwijzingen door medische verwijzers lastiger zijn te beheersen c.q. te sturen. Dit komt omdat de verwijzing naar individuele jeugdhulp grotendeels buiten de invloedssfeer van de gemeente wordt vastgesteld. Voorgaande maakt flankerend beleid noodzakelijk.

Maatregel 10: Grip middels specifiekere beschikking

Deze maatregel om te sturen op en via specifiekere beschikkingen werkt positief als deze wordt gecombineerd in een pakket van maatregelen. Het zorgt ervoor dat er meer efficiëntie en effectiviteit in de zorg ontstaat. Momenteel is er te weinig sturing en is het afgeven van een beschikking vooral een administratief proces waarbij onvoldoende sturingsdata worden verzameld. Via specifiekere beschikkingen kunnen grenzen aan de duur en de intensiteit worden gegeven aan de in te zetten jeugdhulp. Dit geeft een stimulans aan kwaliteit en efficiëntie van de geboden jeugdhulp en zorgt voor meer sturingsinformatie.

Ook rond de inzet van jeugdhulp die verloopt via verwijzingen vanuit medisch verwijzers en GI's waar gemeenten beperkt juridisch grip op hebben, moet ingezet worden om via specifiekere beschikkingen de in te zetten jeugdhulp aan de voorkant meer te begrenzen.

Maatregel 11: Instellen multidisciplinair beoordelingsteam

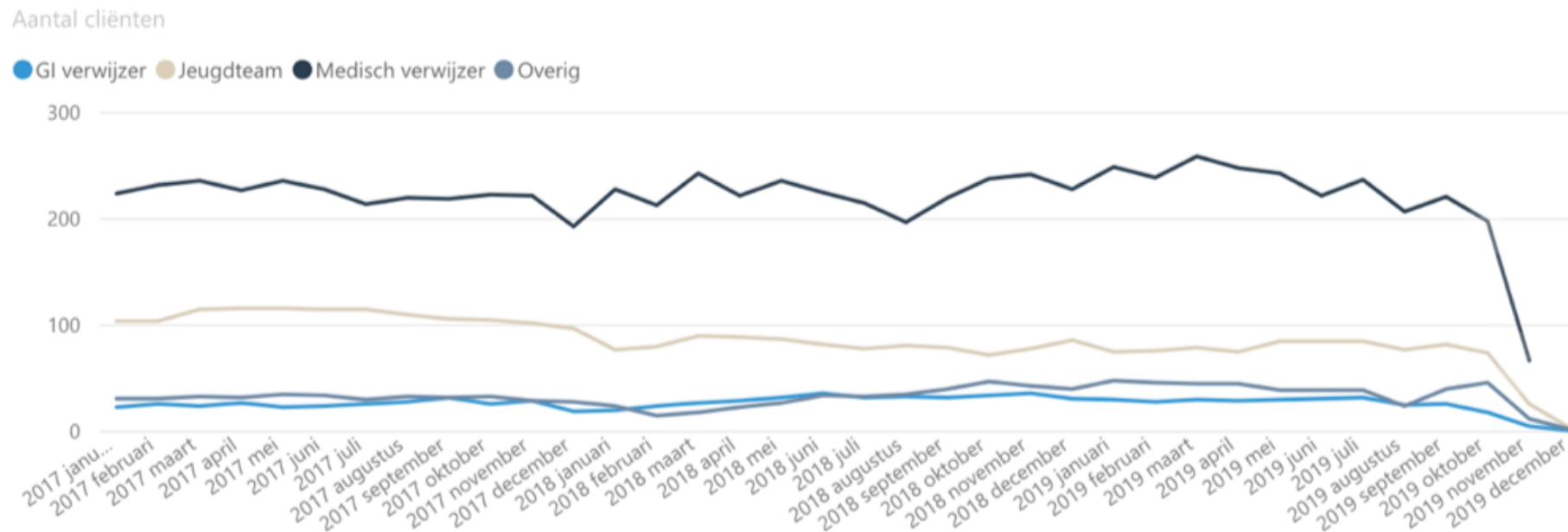
Deze maatregel om een multidisciplinair beoordelingsteam op te richten is in andere gemeenten een effectief instrument gebleken. Het reduceert de inzet van zware en kostbare jeugdhulp. Een dergelijk beoordelingsteam beoordeelt en adviseert de intensieve zorgvragen, multiproblematiek, specialistische en de jeugdhulpaanvragen aan de hand van rapportage, plan en voorstellen van de jeugdprofessional, op passende inzet, juridische doelmatigheid en motivatie. Daarnaast houdt het beoordelingsteam zicht op het jeugdhulpaanbod, geeft input aan management over kwalitatief goede en efficiënte vormen en aanbieders van jeugdhulp. Het instellen van een beoordelingsteam vraagt om voldoende deskundigheid en massa dat daarom in eerste instantie alleen in regionaal verband interessant lijkt te zijn.

Maatregel 12: Lichte jeugdhulp onder gemeentelijke regie brengen

Deze maatregel behelst het verplaatsen van lichte vormen van jeugdhulp onder de regie van de gemeente en hiermee gerichte substitutie creëren voor duurdere individuele maatwerkvoorzieningen. Gedachte hierbij is een kostendrukkend effect door eerder en minder intensieve jeugdhulp in te zetten. Of deze maatregel daadwerkelijk leidt tot lagere kosten moet in de praktijk nog aangetoond worden. Onderdeel van deze maatregel zou in ieder geval inhouden dat een deel van de zorg zonder een beschikking gegeven kan worden waardoor administratieve lasten worden teruggebracht. Gedacht kan worden aan onder andere zorg en begeleiding bij opvoedproblemen of zorg en begeleiding bij een licht verstandelijke beperking die via een beschikbaarheidsbekostiging kunnen worden georganiseerd. In de praktijk dient gemonitord te worden of deze maatregel leidt tot minder inzet van specialistische hulp.

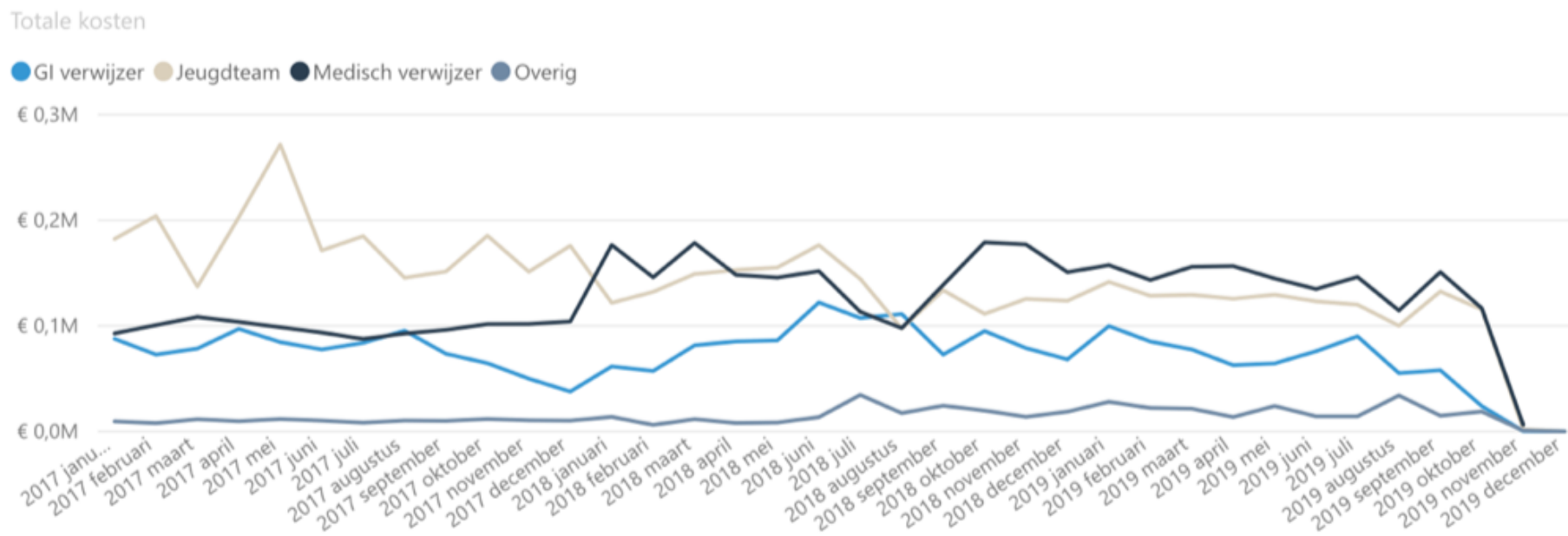
Grafische weergaven van de cliënten- en kostenontwikkeling

In figuur 1 wordt de ontwikkeling van het aantal **cliënten** per verwijzerscategorie weer gegeven voor de gemeente Papendrecht. Let wel de data vanaf het derde kwartaal van 2019 is niet betrouwbaar gezien het gegeven dat voor deze periode nog een aanzienlijke hoeveelheid facturen niet zijn verwerkt.

Figuur1

In figuur 2 wordt de ontwikkeling van de **kosten** per verwijzerscategorie weer gegeven voor de gemeente Papendrecht. Let wel de data vanaf het derde kwartaal van 2019 is niet betrouwbaar gezien het gegeven dat voor deze periode nog een aanzienlijke hoeveelheid facturen niet zijn verwerkt.

Figuur 2